

MISSZIÓ A MAGYARSÁGÉRT: EGYMÁS KULTURÁLIS ÉRTÉKEINEK MEGISMERÉSE LÉNYEGES

Állampolgárság és csárdás

A Szeged Táncegyüttes 50 éves jubileumi fellépése. A romániai Temes megyében is tanítják a mozdulatokat. ARCHÍV FOTÓ: KARNOK CSABA

Az Országgyűlés várhatóan megszavazza, hogy a határon túli magyarok igényelhessek állampolgárságot. Most arról szól a vita, hogy a gesztusnak lehet-e még akkora hatása, mint amilyen 2004-ben lett volna. A szórványban élő magyarokat azonban nem csak politikusan gondolkodók segítik.

CSONGRÁD MEGYE
BAKOS ANDRÁS

Semjén Zsolt (KDNP), Simicskó István (KDNP) és Németh Zsolt (Fidesz) indítványa azt tartalmazza, egyéni kérelemre legyen honosítható az a nem magyar állampolgár, akinek felmenője még az volt, és bírja a nyelvet. Az ellenzéki javaslatot várhatóan a kormány is támogatja. A vita most arról szól, vajon lehet-e ennek a gesztusnak akkora hatása, mint amilyen 2004-ben lehetett volna, ha nem fullad kudarcba a népszavazás. A magyar állampolgárság akkor uniós állampolgárságot is jelentett volna. Az Erdélyi Krónika című romániai lap azt írja, „elszaladt az a pillanat,

amikor az állampolgárság kiterjesztése a legnagyobb hasznot hozta volna a nemzetépítésben, de tán most sem késő megteremteni a köteleket”. 2004-ben még „érdekek és érzelmek kohéziója” fogta volna össze a magyarságot.

Bárhogy is történik most, a határon túli magyarság segítésének nemcsak a hivatalos, de a civil bázisa is elég erős, és ennek kultúráját nem az érdekek alakították. Amikor a Csongrád Megyei Közgyűlésen szóba került, hogyan változik a szomszédos Arad és Temes megyében a magyar lakosság aránya, a makói Marosvári Attila felhívta a képviselők figyelmét arra, hogy a temesvári Csiky Gergely Színházba érdemes átjárni, és aki oda jegyet vált, egy magyarokért dolgozó intézmény működését segíti.

– A baráti társaság, amellyel járok, régóta vált jegyet, mi csak két éve, és nem rendszeresen, de mindig találunk nekünk tetsző előadásokat – mondja Marosvári. A temesvári társulat klasszikusokat és moderneket játszik, most pél-

dául a kortárs drámaíró, Egressy Zoltán Június című darabja is szerepel a műsoron.

A szórványban, falvakban élő magyarokhoz a színházi élmény Magyarországról is eljut, sőt házhoz jön. Az algyői Móra Ferenc Népszínház kife-

„A temesvári Csiky Gergely Színházba érdemes átjárni.”
Marosvári Attila

jezetten ezért jött létre, a Damjanich János utolsó napjait bemutató előadást a vértanú évfordulója alkalmából Aradon, Pécskán, Újszentesen is bemutatták. Ilyenkor mindig akad egy néző, aki meghívja a társulatot egy újabb falu művelődési házába. A

színházszok honoráriuma az élmény – és a vendéglátás. Hasonló feladatot vállalt 1999-ben a Szeged Táncegyüttes is, tanáraik – most épp Bagi Szilvia, Balogh Zsolt és Gombos András – havonta járnak át Temes megyébe, és néptáncot tanítanak. A röszkei önkormányzat állja az utazás költségeit.

– Végváron 1999-ben rendeztek egy fesztivált, amelyet mi nyertünk meg. Az ottani léghő, közösség annyira megérintette az együttest, hogy Berci bácsi – Nagy Albert – bejelentette: a díjat fölajánljuk a helybeli táncoktatás javára, és ilyen módon is segítünk – halljuk Gombos Andrástól, a Szeged Táncegyüttes vezetőjétől. Most Temesváron 50, Zombolyán 40, Végváron 70, Lugoson 20 és Dettán 12 gyerek tanul néptáncot tőlük. Az egyik ottani csoport már önállóan szerepelt az Antológia nevű magyarországi szemlén, és meghívást kapott egy másik fesztiválra – ilyen értelemben mérhető is a misszió hatása.

Mezzo: visszalépett az egyetlen szegedi

Váratlan egészségügyi probléma miatt vissza kellett lépnie a Mezzo-operaversenytől az egyetlen szegedi döntősnek, Rácz Ritának, aki a gyógyulásra és jövőbeli feladataira koncentrált.

SZEGED
HOLLÓSI ZSOLT

Szegedi énekesnek is sikerült bekerülnie a Mezzo Televízió közreműködésével zajló nemzetközi operaverseny döntőjébe: Rácz Rita a lengyelek versenyprodukciónak, Richard Strauss Ariadne Naxosban című operájában Zerbinetta szerepében küzdhet a győzelemért – adtuk hírül június elején a középöntő után. A két népszerű szegedi színművész, Fekete Gizi és Rácz Tibor leánya korábban már több szerepben bizonyította tehetségét: legutóbb a Cigányszerelem Zórikajaként láthatta a közönség nyáron a Dóm téren. Miután a világsztár szoprán, Marton Éva növendékeként diplomát szerzett a Zeneakadémián, ösztöndíjasként szerződtette a Magyar Állami Operaház. Szeptember végén utazott el Gdanskba, hogy a Panstwowa Opera Balticka társulatával felkészüljön a novemberi szegedi Mezzo-döntőben szereplő versenyprodukciónak pénteki, lengyelországi premierjére.

– Sajnos váratlan egészségügyi probléma miatt három hét próbaidőszak után haza kellett jönnöm Gdanskból.

Operaháztól a Vígyszínházig

Rácz Rita Papagenát éneklő majd A varázsfuvolában, amit a Vígyszínház és az operaház közösen mutat be operanékesek és színészek fellépésével Marton László rendezésében. Érdekes, hogy Papagenóként Nagy Ervin lesz a partnere – a bemutatót karácsonykor tartják a Vígyszínházban. Februárban a Hoffmann meséiben Olympia szerepét éneklő Győrben. Megkapta Sophie szerepét is A rózsavagban az Operaház Andrejs Zagars rendezésében készülő új produkciójában.

Most különböző vizsgálatokon veszek részt, gyógyszereket kaptam, abban bízom, sikerül elkerülnöm, hogy műtetre legyen szükség – mondta el lapunknak Rácz Rita, akit Budapesten értünk el telefonon. – Nagyon sajnálom, hogy vissza kellett lépniem a Mezzo-operaversenytől, mert Marek Weiss rendezésében ígertes produkció készült Richard Strauss operájából, nagyon szerettem volna Zerbinetta szerepében Lengyelországban és a hazai közönség előtt is bemutatkozni. Sokat dolgoztam vele, rossz volt feladni. A gdanski társulat koloratúrszopránja vette át tőlem a szerepet, akivel párhuzamosan próbáltam. Csak az vigasztal, hogy az évad során rengeteg munkám lesz még itthon.

Rácz Rita a Cigányszerelem szegedi próbáján. FOTÓ: KARNOK CSABA

Piacra jutás a LEADER-program segítségével

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM), valamint a Magyar LEADER Szövetség vezetői a vidék gazdasági megerősítését célzó LEADER-program szereplőiben szeretnék látni a vidéki megújulás letéteményeseit.

BUDAPEST
ÚMVP IRÁNYÍTÓ HATÓSÁGA

A Magyar LEADER Szövetség és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) Irányító Hatósága által koordinált LEADER típusú konzorcium és agrár-vidék dinamikus klaszter elnevezésű kezdeményezés a kistermelőknek, a családi, mikro-, kis- és közepes vállalkozásoknak kíván lehetőséget nyúj-

tani a fogyasztók hatékonyabb elérése, a kiterjedtebb piaci szerepvállalás feltételeinek megkönnyítése érdekében.

Amennyiben az elképzelés megvalósul, a fogyasztók lesznek a fő kedvezményezettek a jövőben. Az értékesítési hálózatban kiemelt helyet juttatnak a vidéki gazdaságok, kisüzemek, műhelyek által termelt vagy készített saját termékekkel – élelmiszertől a kézmű-

vesportékáig – lehet részt venni, melyeken kívül helyet kapnának a sokrétű falusi turisztikai szolgáltatások is. Az értékesítés a tervezet szerint franchise-rendszerben és egy ezt kiegészítő internetes honlapon történne.

A tervezet egyik sarkalatos pontja a termelők és kereskedők kapcsolatának egyértelmű, átlátható és mindkét fél számára előnyös pozíciót biztosító rendezése. A logisztikai háttér fejlesztése, a sok szálon futó tevékenységek összefogása és felügyeleti szinten kiemelt jelenlétet bír, amelyhez hasonló funkciót a mezőgazdasági ágazatban a termelői értékesítő szervezetek (TÉSZ) és a termelői csoportok már ma is ellátnak.

A TÉSZ-ek működési logiká-

ját venné alapul és egészítené ki az ötletgazdák által javasolt LEADER-piac- és bolthálózat, ahol a tagok termékeihez juthatnának hozzá a vásárlók. Utóbbi elképzelhető egy önálló üzlethelyiségben, mozgóboltban, de akár egy erre nyitott üzlethálózat ilyen célra fenntartott polcain is, míg piac alatt természetesen az igazi, szabadtéri piacot érthetjük. A rendszerben a konkrét elárúsítási helyek kialakításán túl kiemelkedő szerepe van a termelők menedzselésének és képzésének is. A cél egy olyan fenntartható modell kialakítása, ahol a termelő, a kereskedő és a fogyasztó egyaránt nyer, ezáltal pedig az érintettek nemcsak egy terméklánc résztvevői lesznek, de egy értékes

közösség tagjainak is érezhetik magukat.

A program elindítását szeptember elején, a budapesti Agrár-expón jelentette be a klaszter fő támogatója, az FVM, illetve a stratégiai partnerek, a Magyar LEADER Szövetség, a Co-op Hungary Zrt., valamint a Kelet-közép-európai Kis- és Középvállalkozók Szövetségének képviselői. A további partnerek között megtalálható a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, a Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége, a Magyar Agrárkamara, az Öko-Land Szövetség Egyesület és a különböző terméktanácsok, de számítanak a LEADER Helyi Akciócsoportok (HACS), a Helyi Vidékfejlesztési Irodák, az ÚMVP-képzőszerveze-

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

tek és más érintettek közreműködésére is. Az előkészítést és a menedzselést felvállaló klaszter Európában egyedülálló módon a hazai LEADER HACS-ok alkotta országos hálózati szervezetre támaszkodna.

(Készült az Európai Unió, a Magyar Köztársaság kormánya és az ÚMVP Irányító Hatósága támogatásával. Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa.)